

otrokom prijatelj, učitelj in voditelj.

(Priloga Vrtecu.)

Štev. II.

Ljubljana, dné 1. novembra 1896.

IV. tečaj.

Janezek — angeljček.

Tako dobrih in pridnih otrok pa nič, kakor je bil rajni Šimonov Janezek. Sicer je bil še majhen, priden bolj kakor Benigarjev Henrik, ki hodi že tretje leto v šolo. No, le počakajte malo, videli boste, mali sitneži, da je res.

Štiri leta je bil star Janezek in že je znal moliti ne samo »oče naš«, ampak tudi že »šest resnic« in še malo molitvico v čast angeljčku varihu. Vsako jutro, ko je vstal, tekel je s svojo sestrico Miciko k mami in prve besede so bile: »Mama, molíva!« Nato je privzdignil tisto malo ročico ter se lepo prekrižal. Vselej se mu res ni hotel posrečiti sv. križ, za silo pa je le šlo. — Kdo mu bo pa to zameril; saj ga še Babnikova Tončika vselej lepo ne naredi. — Molil je pa Janezek vselej prav lepo počasi in razločno, kajti mama niso bili nikoli zadovoljni, če je kdo prehitro molil. Da je bil naš znanček tudi ubogljiv in je mami rad postregel, tega vam menda ni treba praviti. Vi, mali nagajivčki, že sami veste, da molitev še ni zadosti pridnemu otroku, mora se tudi ubogati in lepo vèsti. Molil in ubogal pa je Šimonov Janezek, recite, kar hočete.

Komu ni znano, da ima Bog posebno rad dobre otroke in bi je najraje imel pri sebi v nebesih. Ker je bil Šimonov Janezek res dober otrok, zato ga je pa Bog vzel k sebi. To je bilo pa tako-le: Neko jesensko noč je začel naš mali znanček hudo kašljati. Njegova dobra mama so precej vedeli, da to ni dobro znamenje. Zato je moral sinček ostati v gorki posteljici, mama pa so mu kuhali zdravila. Toda vsa zdravila niso pomagala. Janezka je začelo dušiti in smrt se mu je bližala. Tretji dan bolezní se je začel smrtní boj. Mama so bili vedno pri Janezku ter so mu stregli. Micika pa je molila za bratca, zraven pa tudi povpraševala mamo, če bo kmalu Janezek zopet zdrav. Bog pa je hotel imeti Janezka med angeljčki v nebesih. To je menda vedel tudi mali bolniček, ker je še malo ur pred smrtjo vprašal, če ga bodo kaj veseli v nebesih. Mama so mu to potrdili s solznimi očmi in nato je začel bolnik pojemati.

Nič kaj žalostno niso peli mrliški zvonovi, ko je ležal pri Šimonovih mali mrliček na odru. Menda so hoteli pokazati, da se je preselil v nebesa nedolžen otrok, ki so ga angeljčki silno veseli, čeprav jokajo na zemlji ljudje za njim . . .

Prišel je praznik »vernih duš«. Ljudje so hiteli na pokopališče molit za rajne in prižigat lučice na njih grobovih. Šimonova Micika je že več dnij poprej povpraševala doma, kdaj bo šla na pokopališče obiskat grobek rajnega bratca. Z mamo sta bili povili lep, zelen venček iz bršlinovih vejic, vmes pa sta vpletli zadnje jesenske vrtnice. Tudi drobnih svečic so bili pripravili mama za ta dan.

Lepo, zares lepo je bilo fistega popoldne na pokopališču. Po grobovih so brlele blede lučice, križi in drugi nagrobni pomniki pa so bili ozaljšani s pisanim cvetjem. Najlepši grobek pa je bil tam pri kapelici, kjer je počival Šimonov Janezek. Majhen je bil res ta grobek, zato pa je bil mnogo bolj ozaljšan, kakor marsikateri drugi. Lučica je gorela pri lučici, belega angeljčka na Janezkovem pomniku pa je objemal Micikin venec.

Proti mraku pride na pokopališče vaška duhovščina molit za rajne in kropit grobove z blagoslovljeno vodó. Tudi do groba, v katerém je počival Šimonov Janezek,

so prišli duhovni. Ko so pa gospod župnik pokropili ta kraj ter rekli: »Gospod, daj jim večni mir . . .« začela je Micika glasno jokati in klicati Janezka. Okoli klečeči so jo tolažili, pa vse ni nič pomagalo. Micika je vedno klicala: »Janezek, o ljubi moj Janezek, kje si?« Kovačevi Milki in Zormanovi Anici, ki sta klečali tam blizu, sta tudi slišali ta mili jok in žalostno ihtenje. Silno se jima je smilila jokajoča deklica. Oj, kako rada bi jo utolažila Milka! Pa vse prošnje in tolažljive besede niso nič pomagale. Kar se spomni Anica ter pravi Miciki: »Micika, kaj ne privoščiš Janezku, da se sedaj veseli v nebesih pri angeljčkih?!« Te besede so pa pomagale. Micika je pogledala s solznimi očmi svojo mamo in jim rekla: »Mama, ali je Janezek res pri angeljčkih v nebesih?« Ko so ji to mama potrdili, se je pa njih pridna hčerka razveselila, da ima tako srečnega bratca v nebesih.

Če pa sedaj povprašaš Šimonovo Miciko, kje je Janezek, ti bo veselo odgovorila: »Janezek je angeljček v nebesih.«

Fr. —ek.

»Vse čez.«

Bliža se veliki pastirski praznik, praznik sv. Martina! To je dan pastirske svobode, ko začne pasti — kakor pravi pastir — »vse čez«. Da se zgodi marsikaka vesela a tudi žalostna dogodbica, ko pride skupaj na travniku kakih pet ali še več pastirjev, mi skoro ni treba omenjati. Pa kaj pravim: pet ali še več. Tudi dva poredneža sta dovolj za kako zlikovo delo. To bi nam spričala Logarjev Tone in Vrabčev Jakec, glavi vseh pastirjev v Koritu. Oba sta služila pri premožnih gospodarjih in dobila tudi po njih imeni: Logarjev in Vrabčev. Paša seveda ni bila lahka, na vrvicah sta gonila krave po mejah in večkrat so bile krave močnejše. Zato se ne smemo čuditi, če sta težko čakala dneva sv. Martina, ko jima bo dovoljeno, seveda le po pastirskih postavah, nagajive krave spustiti in pasti po Logarjevem, Vrabčevem in Gornikovem travniku, z jedno besedo: vse čez!

Že na predvečer se dogovorita, da ženeta jutri le pod vas krave na vrvicah, potem pa jih spustita. Vso noč se jima sanja o svinki, kostanju in krompirju. Komaj se začne daniti, že vstane Logarjev Tone in gre takoj klicat Vrabčevega Jakca. Le-ta je sicer še ležal, a čul. Tudi ta brž vstane in po kosilu ženeta vsak svojo živino. Pod vaški klanec prišedši, spusti Jakec prvi svoje suhe kravice, rekoč: »Sv. Martin je! Ne bodo me več vlačile po mejah!«

»Tako je! Nihče nama nima od danes naprej kazati mej! In če pride tudi stari Gornik, ne ženeva jih raz travnik!« se odreže Tone in oprosti svoji kravi tesnih spon.

Tako in jednako se bahajoč in pogum si dajoč, ženeta najpreje na Gornikov travnik v log. Prostor je res ograjen, paše precej; zato jima danes ni treba zavračati. Gresta torej ležat pod hruško pri meji. Marsikako pastirsko uganeta tukaj. Kar se spomni Jakec: »Pojdi tjekaj po kostanj, da ga spečeva!«

»Če boš pasel, že grem«, odvrne Tone, ki si ni upal v ničem ugovarjati Jakcu, recimo rajše: Jaku.

»Bom, bom, in ogenj naredim«, odgovori Jakec.

Tone steče v bližnji gozd in začne tresti kostanj. Brž ga nabere poln klobuk in vriskaje priteče v četrte ure nazaj. Že plapola ogenj, katerega je zanetil Jaka.

Tone strese debeli kostanj na tla in začneta ga s pipci narezavati. Toda kmalu se naveličata, to delo se jima zdi nepotrebno.

»E, kar tako ga peciva«, pravi nejevoljno Tone, »meni se ne ljubi rezati.«

»Saj res! Ne bo naju raznesel, kar v žarjavico ž njim! Še malo na ogenj prideni, jaz ga pa zdevljem v ogenj«, pravi Jakec.

Tone naloži kolcev na ogenj. Kmalu gorí, da je veselje gledati, Jakec pa devlje kostanj v žarjavico. Nato sedeta poleg ognja in gledata, kako se peče. Kar se začne v pepelu nekaj oglašati: Ciz, ciz, ciiiizz!

»Ha, ha, ha! Kmalu bo dober, se že cvrè. To bo dober«, pravi Tone, in goltanec se mu premakne, kakor bi ga že čutil v grlu.

Toda nenadno nekaj počí: buf! in otrinki odleté na vse strani. Še jedenkrat počí in kmalu zgine plamen,

le prav grdo se še kadí. Prestrašena skočita pastirčka v stran in otepata otrinke raz obleko. Tone brusi celo pepel, katerega mu je vrglo v obraz.

»Ti, to pa ni dobro«, pravi le-ta. »In kje pa so že krave, lej, samo našo sivko še vidim, druge so pa že šle skozi prelaz!«

»Naj bodo, kjer hočejo!« pravi Jakec togoten. »Toliko sem se trudil in ga pekel, sedaj naj ga pa še ne jém!«

Tako se pričkata in pogovarjata. Kar zavpije nekdo od bližnje steze: »Kje pa imata krave? Vse zelje bodo pohodile!«

»O Bog pomagaj!« kriči Tone in teče, kar more, po krave v Koroščev zelnik. Jakec teče nekaj časa za njim, a kmalu obstane in nejevoljen čaka tovariša. Le-ta kmalu pridrví krave nazaj, in zopet gresta proti torišču, kjer sta preje pekla kostanj. Že od daleč se jima smehljá plamen nasproti. Veselo pospešita korake. A na mah se veselje spremeni v strah, zakaj žarjavica se ni sama skupaj spravila, ampak bližnja meja se je vnela od otrinkov, katere je bil vrgel kostanj vanjo.

»Kaj bo sedaj! Vsa bo pogorela! Meja gorí, meja!« pravi Tone ves v strahu.

»O joj, o joj, saj res! Oh, pa še naša ni!« kriči Jakec in drví proti mestu, Tone pa za njim.

Prišedši tje, ne izgubita zavesti zviti buči. Tonetu šine brž misel v glavo: »Ti, mejo pretrgajva!«

»Saj res, tako morebiti vendar-le ubraniva!«

Ročno se spravita na delo in pričneta kaka dva sežnja od ognja mejo razmetavati. Ogenj se širi in širi. Že ju peče v potna lica. A vendar razdeneta hosto, predno pride plamen do njiju. Toda meje le ni. To se bo jezil stari Gornik! Kdo naj jo zagradi? Da bi ju le nihče ne bil videl!

Vsa potna in okajena gresta narazen in tiho skle-pata v srcih, kako bi doma najložje zvozila. V bližnji cerkvi je namreč zazvonilo poldan; čas je torej, da ženeta domov.

Tone spravi brž svoje krave skupaj. Tako stori tudi Jakec, in drug za drugim ženeta domov. Že prideta pod klanec, ki vodi do Logarja in Vrabca. Tone stopi na stran in pusti, da gre živina sama domov.

»Ce tudi danes nič ne južinam, prava reč je to.«

»Ha, ha, ha! Meni še mar ni za ričet«, odreže se Jaka in pusti tudi krave.

Spet sta oba prijatelja. Takoj jo mahmeta po stezi pod vasjo in gresta ležat na Logarjev vrt.

Kmalu se začuje glas: »Tone, Tone, južinat!«

»Danes ga ne bo«, pravi Tone tiho tovarišu.

Komaj to izgovori, že se začuje drug glas: »Jakec, brž pojdi južinat!«

»Jaka danes ne bo jedel«, namuzne se le-ta.

Tako ležita do dveh. Zopet ju kličejo, a ne oglasita se. Kmalu nato se oglasita zvonca, in mesto Toneta žene domača Ivanka, mesto Jakca pa mali Vrabčev Matijček.

Ko ugledata naša poležeta živino in nova pastirja, gresta čakati na pot ter spodita otroka domov in ženeta sama zopet na Gornikovo senožet.

Toda popoldne ne paseta več tako veselo. Res jima uide kak »juhu!« a nekaj ju le teži. In še ne počiva nesreča. Komaj paseta kaki dve uri, že se kar na mah prikaže na travniku stari Gornik.

»Čegav travnik pa je? Ali mi ne ženeta hitro proč! Tamkaj je Logarjev, gori-le Vrabčev, tje ženita, po mojem ne bosta pasla, če je tudi sv. Martin.«

S temi besedami gre Gornik proti porednežema. A ta dva brž spravita svoje kravice skupaj in spodita na Logarjev travnik. Gornik pa gre domov in ni videl škode na meji.

»Vse čez«-paša je sedaj na Logarjevem pašniku. Pa le prehitro se pomiče solnce za goro; že jemljó zadnji žarki slovo od pastirjev. Treba bo gnati domov.

»Domov ženiva!« pravi Tone.

»Malo potrpi, meni je šinila v glavo dobra misel. Le poslušaj! Sam veš, koliko škode sva naredila danes: Gornikovo mejo sva požgala, Koroščevo zelje popasla in niti domov nisva šla opoldan. Če ti je prav, ne hodiva nocoj v hišo, ampak pustiva krave kakor opoldan in pojdiva na naš skedenj ležat. Strahu se ni treba bati!«

»Dobro, samo . . .«

»E, kaj samo . . . Naredi, kakor pravim.«

»Le. — Pa brž ženiva domov. Poglej, mrak je že in prepozna bova.«

Tiho ženeta nato drug za drugim živino. »Zdravo Marijo« zvoní, ko gresta pod vas. Že prideta pod preje omenjeni klanec in mislita pobegniti, kar se oglasi v bližnjem kostanjevem gozdu sova.

»Kaj pa je to? Kdo je zaukal?« vpraša Jakec ves bled.

»Mislim, da sova«, odvrne Tone. »Ta ptič še človeka poje! Kaj, če gre na naju?« — Vest se mu oglašá in prestrašen nadaljuje: »Jakec, pojdiva domov, mene je strah. Povejva, kaj sva naredila. Preje nego domov pojdiva k Gorniku in Korošcu in prosiva odpuščanja. Ti ne veš, kaj mi je vse moja babica pravila o sovi. Mene je strah...«

»Mene tudi, in nekaj mi pravi, naj grem domov.«

Tako govoreč in komaj jok zadržujoč se bližata Logarjevi hiši. Tone jo zavije s svojo živino v stran, Jakec pa žene naravnost. Ko žene prvi mimo hišnih durij, začuje iz veže zategnjeni: »A-ha-a«. A on se ne zmeni in ihteč hiti za sivko v hlev. Brž otveze in gre k Vrabcu v hlev. Tu vidi Jakca, ki je ravno živino oročal. Takoj gresta k Gorniku in prosita odpuščanja solzeč se in ihteč. Stari Gornik, dober mož, jima rad odpusti, ko vidi solze resničnega kesanja. Dà, še vsakemu jedno jabelko podari. O, da bi bil videl mejo požgano, saj bi je ne.

Ni pa šlo tako dobro pri Korošcu. Tudi tu moledujeta, a strogi Korošec se ne zmeni za jok, marveč zagrabi Jakca za uho z jedno roko, Toneta za lase z drugo in prav dobro pritegne in privije. Kakšni glasovi so prišli iz pastirčkov, si lahko mislite. No, Korošec vendar odjenja in grozeč spusti oba grešnika. Pred hišo se ločita in vsakemu se odpre najtežja pot, pot domov k gospodarju. Tone gre naravnost, Jakec pa jo zavije okoli ogla. Sledimo mu!

Ko nekoliko solze umiri, gre proti vežnim durim Vrabcve hiše. Tu stoji gospodar Vravec. Jakec ga ugleda, glasno zajoka in obstoji.

»Le bliže, le bliže! Bom vse čez' dal. Danes si pasel vse čez', torej smem tudi jaz vse čez' dati«, pravi Vravec precej trdo.

Jakec še milejše zajoka, in te solze omečé strogo srce. Prijaznejše, a opominjajoč mu reče gospodar: »Le

pojdi v hišo! Toda nikdar več ne smeš narediti kaj takega. Za danes naj bo, ali brez kazni te skoro ne smem pustiti. Nepokorščina je greh.«

»Oh, oče, saj bom odslej vbogal«, odgovori Jakec ihteč. »Kaznovan sem bil že pri Korošču.«

Nato mora Jakec za kazen vsej družini pripovedovati zgodbo v Korošcevi hiši. Ko začne praviti o kravah, kako so ravno prišle v zelnik, se zmračí gospodarjevo čelo. A ko pokaže pastir, kako sta jo skupila od Korošca, se zopet zjasni Vrabčevo oko in odpusti Jakcu.

Kako pa se je steklo Tonetu? — Le-ta se hitro splazi v hišo; le mati Logarica ga vidi iz kuhinje, a ne reče nič. Tone gre brž v hišo. Tu ne dobi nikogar. Brž sleče telovnik in gre v čumnato naravnost — v posteljo. Odene se čez glavo in kmalu zaspi.

Logar pride kmalu nato v vežo in vpraša po pastirju. Žena veli, da je šel skoro gotovo spat. Oče gre v čumnato in vidi, da porednež že spi. Pusti ga torej in gre nazaj v kuhinjo. Tu reče: »Naj bo. Opoldan ni jedel in sedaj ne bo večerjal. Dovolj velika kazen je, ako se postí jeden dan.«

Tako je bil pastirski praznik za naša junaka žalosten, a pomenljiv dan. Nič več nista delala škode: popolnoma sta se poboljšala.

In kje sta sedaj Tone in Jakec? — Prav poštena mladeniča sta. Če bodete vi kedaj taki, ljubi moji, vas bo vse spoštovalo kakor ta dva. Jaka je namreč že gospodar v rojstni hiši in prav skrbno dela za še živečo mater, po katere smrti on dobi posestvo. Tone je pa v Koritu pošten in izvrsten krojač in še rad pripoveduje, kako mu je Korošec lase navijal.

Tone Tonejevič.

Mačica in ptica.

(Basen.)

Mačica:

Ptičica na veji,
Vejici zeleni,
Pridi malko bližje,
Malko nižje k meni!

Pravila ti bodem
Zanimivo basen;
Slušaj! Že začetek
Njen takó je krasen:

Ptičica letala
Po zelenem logi,
Gnezdece spletala —
Oj gorjé ubogi!

Zanka je nastavljena,
Ptička se je vjela,
Bila je zadavljena,
Da je ni otela

Mačica usmiljena.
Lovec pa se čudil
In se togotil je: „Na!
Čému sem setrudil!“

Zdaj pa šele pride
Ptička moja, pravo —
Spusti, da povem ti,
K meni se na travo!

Ptica:

Mačica, poslušaj,
Ta je tudi mična —
Kakor čudovita —
Vendar je resnična:

Krač, klobás so spravili
V shrambo neizmerno,
Mucko so postavili,
Da jih čuva verno.

Pravijo, da mačica
Je takó stražila,
Da nobena kračica
Vkradena ni bila.

Mucka, ni-li tudi
Ta močno prijetna?
A pred vsem opomnim,
Da je — verojetna!

Kvišku je zletela
Ptička premetena —
Mucka v stran odšla je
Vsa osramočena.

Smiljan Smiljanič.

Za mater.

(Iz turških vojsk.)

Mrači se.

Glasovi zvona se razlegajo po dolini iz zvonika. Ali takrat zvon ni pel tako veselo, kakor poje danes in vabi ljudi vsak dan trikrat, naj počastijo Marijo, Mater božjo.

Takrat je spominjal vsak njegov glas divjih sovražnikov krščanstva, strahovitih Turkov, ki so pogosto pridirjali kakor blisk, požigali sela, morili ljudi in jih odvajali v sužnost.

Po petkrat, šestkrat so videli stari ljudje divjati nevernike po svoji domovini, in ga ni bilo, ki bi ne bil že izgubil koga svojih dragih v boji z njimi.

In zato ni čuda, ako so ljudje, začuvši glas zvona, tem iskrenejše molili k Bogu: »Reši nas hudega!« saj so baš ta čas zopet prihajali vznemirjajoči glasovi s Hrvaškega.

Molcé so korakali ljudje proti domu — sè strahom so mislili na prihodnost.

Pred vasjo je stala majhna koč.

Slaba in stara je bila, in človek bi mislil, vsak čas se podere; a vendar je bivalo v nji dvoje človeških bitij.

Notri v sobici je sedela na klopi žena, bleda kakor smrt, bolna. Zamišljeno je zrlo njeno oko v daljavo in ni se zmenilo za dekletce, ki je čepelo pri njenih nogah ter skrbno zrlo materi v obraz.

Od časa do časa se je čul bolesten vzdih.

»Ali vas hudo boli, mamica?« zasliši se droben glasek.

»Da, Anica, v prsih, tukaj«, vzdrami se bolnica.

»Mamica!«

»Kaj želiš, dete moje?«

»Sosedova mati so rekli, da bi vas Meta iz Gorenje vasi ozdravila.«

»Morda bi me. Ona pozna vse zeli in zdravila. A kdo bi šel po njo?«

»Jaz, mamica!«

»Ah dete, do Gorenje vasi je daleč!«

»Saj sem močna in velika, mamica!«

»Naj se ti kaj pripeti, kaj ne? Ne, ne pustim te! Še tebe naj izgubim!«

»Mamica, saj sem že deset let stara!«

»Ali, Anica, do Gorenje vasi hodijo možje jedno uro!«

»Sosedova je mlajša od mene, pa je že večkrat šla dve uri daleč!«

»Ali če zbolíš, Anica?«

»O ne, obe bodeva potem zdravi!« in pri tem se je Anica oklenila materinega vratu ter zaprosila tako nežno in prisrčno:

»Mamica, pustite me, mamica!«

Materi se je tačas potočila solza po licu in goreče je poljubila deklico, rekoč:

»Pojdi tedaj, dete moje!«

Tedaj se je začul zvon po vasici.

»Anica, moliva za rajnega očeta, ki so ga ubili Turki!«

* * *

Veselja je žarela Anica, ko je hitela drugo jutro v Gorenjo vas. Pot je šla nayakanber, težavno je hodila, ali mislila je na mater.

Kako bi bilo lepo, če bi zopet mamica ozdraveli! Poigrali bi se zopet skupaj, veselo bi se vsedla mamici v naročje in ujčkali bi jo, kakor včasih.

Skupaj bi šli na polje in tam bi delali in pa peli bi — o lepo bi bilo!

In kar naenkrat je prišla Anica v Gorenjo vas, sama ni vedela kedaj.

Povpraševala je, kje je ona žena, ki zdravi ljudi. Kmalu je izvedela in pogumno je korakala k nji v hišico.

Stara žena je bila Meta, ali dobra. In razumela se je na svoj posel, razumela! Res ni mogla vsakemu pomagati, ali — saj tudi dandanes ne ozdravijo izučeni zdravniki vsakega.

Ko izvé, kaj želi Anica, se dobrovoljno nasmeje:

»I, bomo že naredili! Le čakaj, popoldne pridem! Pa sama si prišla! Glej, glej! No, pa saj si že velika punica!«

»Ali nisi nič trudna?«

»Nič!« odkima ponosno Anica.

»Nekoliko pa le posedi! Ali — križ božji! — kaj pa je to?«

Vrišč in krik se je začul na cesti. Množica ljudij je bežala v Gorenjo vas. Ženske, otroci, možje — jedni so kričali, vpili, drugi se jokali, a vsi so hiteli kakor blazni.

»Bežite! Turki!«

Taka je bila navada Turkov. Včasih se je kako krdelo na konjih prikazalo, da ni nihče vedel, od kod. Včasih je bilo vsaj toliko, da so bili ljudje prej obveščeni in so se mogli pripraviti za obrambo. Dostikrat pa nič.

Kakor od strele zadeta je planila Meta nazaj v kočo. A ko se je ozrla po Anici, ni je bilo nikjer.

Komaj je namreč Anica zaslišala klic 'Turki', že se je spomnila svoje 'mamice'. In kakor srna je stekla proti domu.

Bežeči ljudje so ji kričali, naj se vrne, da bodo mater že drugi rešili, a ona ni poslušala, ampak hitela je čez drn in strn domov.

Nekaj jo je tiščalo v prsih, srce ji je tolklo kakor kladivo. Dasi je tekla, kar je imela moči, vendar je bila bleda kakor smrt.

Nič ni čutila utrujenosti, še zmenila se ni zanjo. Lasje so ji vihrali po vetru; padla je, opraskala se, pobila; a vstala je in zopet dirjala dalje. Jokala pa se ni!

Ali te poti ni hotelo biti konca! Še bolj je pospešila korake, dasi je že komaj dihala.

»Mamica!« se ji izvije iz prsij.

Pred sabo je zagledala domačo vasico, in tam, tam hišico, ki ji je bila tako znana.

Ali groze! Komaj dobre pol ure od sela rdečilo se je nebo, gorele so hiše!

Anica se strese groze in strahu pred Turki, in čuti, kako ji sili vsa kri k srcu.

Vse grozovitosti, ki jih je kdaj slišala o Turkih, so ji prišle pred oči in spomnila se je svojega očeta, o katerem so ji mamica tolikrat pripovedovali.

Ali vzlic temu teče dalje, saj mamica ne more sama iz hiše.

Vse je bilo že prazno in tiho, ko teče skozi vas. Ni je bilo žive duše.

Ali Anica gre dalje.

Že je doma. In »mamica! mamica!« razlega se po hiši.

Ali ni bilo odgovora.

V sobi nikogar. Anice se polasti nepopisen strah.

»Mamica!« in solze se vlijejo deklici scurkoma polici.

Vse preišče od kleti do podstrehe ali nikogar ni —

»Mamica!« zakliče še jedenkrat obupno.

Ta hip se začuje zunaj topot konjskih kopit in krik neznanih glasov. Bili so Turki.

Vsa prestrašena, obupana in zmešana vsled izgube mamice, skoči Anica iz hiše misleč ubežati.

Ali pogled na te divje obraze jo omami, kakor bajè omami kača-klopotača ptico pevko. Obstala je drhteč groze.

In hladnokrvno je vzdignil krvoločan Turek svojo sabljo nad nedolžnim dekletom in trenutek pozneje ni bilo več Anice — — —

Dala je življenje za svojo mater.

P. D.

V kletki.

Drobni ptiček, to te žali,
Da si v kletki tu zaprt;
Bratec tvoj na jugu hvali
V pesmi lepi senčni vrt.

Pa ne toži mi, saj tebi
Hudega nič ne želim,
Ljubim te in rad pri sebi
Vidim te, zaté skrbim.

Rad poletel bi na plano,
Letal ti iz kraja v kraj,
Toda v sužnost zakovano
Tebi je življenje zdaj.

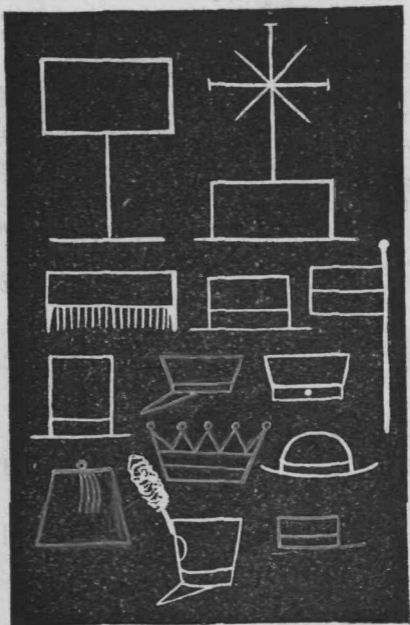
Pesmi bom učil te peti,
Kar najlepših pôjem jaz,
Ti jih pel boš, ko po sveti
Petje vzame zimski mraz.

Skupaj bova radovala
V sobi se in zrla v svet
In takó lahó čakala,
Da pomlad prostost dá spet.

— 2 —

Spretni risar.

8. Veselja dom.

*Andante con moto.**P. Angelik Hribar.*

1. Pre - lju - bo ve - se - lje, oj, kje si do-
 2. Te i - ščem za mi - zo, kjer do - bro je-
 3. Te i - ščem po po - lju, kjer ro - že cve-

ma, Po - vej, kje sta - nu - ješ, moj ljub - ček sr-
 dó, Na ple - su, pri god - cih, kjer slad - ko po-
 tó, Po lo - gu ze - lenem, kjer pti - ce po-

ca? Po hri - bih, do - li - nah za ta - bo hi-
 jó; Ve - se - lja na ra - ja - nju pra - ve - ga
 jó; Pa pti - ce ve - se - le in ro - ži - ce

tim, Te vi - de - ti hočem, ob - je - ti že - lim.
ni, Pi - jan - ce, ple - sav - ce ve - se - lje be - ži.
vse I - ma - jo ra - dost le za mla - do sr - ce.

4.

Poslednjič veselje še le zasledim,
Na vaško ledinco pridirjam za njim;
Glej, tamkaj z otroci prijazno igra,
Jim kratek čas dela, pri njih je domá.

5.

Oj, blažena leta nedolžnih otrok,
Imate veselje brez težkih nadlog;
Kako vas presrečno nazaj si želim,
A vi ste minula, zastonj se solzim.

6.

Le jedno veselje še čaka na mé,
V presrečni deželi, kjer mlado je vse;
Trpljenje v taisto deželo ne zna,
Le tamkaj je pravo veselje doma.

Slomšek.

Odgonetke ugank in šaljivih vprašanj v deseti številki »Angeljčka«.

1. Rak. — 2. Brada, ker kozel je že nosil brado, predno je bil Adam vstvarjen. — 3. Na papirju. — 4. Kopriva. — 5. Ne; da bi mogel biti kdo zadovoljen z vsem, moral bi imeti vse, vsega pa nima nihče.